

досвіду застосування бізнес-аналітики), високу вартість, відсутність достатньої кількості відповідних фахівців, внутрішню протидію до змін [2].

Отже, навіть в умовах активного розвитку Інтернет-технологій успішне функціонування підприємства на ринку залежить від наявності у його штаті кваліфікованих фахівців з маркетингу та готовності менеджерів вносити зміни у свою діяльність.

Список використаних джерел

1. Інформаційне суспільство. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Самойленко Л.Б. Можливості та проблеми застосування технологій big data вітчизняними компаніями / Ефективна економіка. 2018. №1. URL : http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2018/59.pdf (дата звернення: 17.03.2019).
3. Kosar N., Kuzo N., Kyrylenko A. Problems of protection consumers personal data by domestic enterprises: aspects of social and ethical marketing / Маркетинг і цифрові технології. 2019. Том 3, №1. С. 78-91.

***Кириленко В.І.**
д.е.н., професор,
кафедра економічної теорії,
ДВНЗ «Київський національний
економічний університет
імені Вадима Гетьмана»
Нагорна А.М.
аспірантка 4 курсу,
ДВНЗ «Київський національний
економічний університет
імені Вадима Гетьмана»*

АНАЛІЗ РІВНЯ ТА ЯКОСТІ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ В НЕСТАБІЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ

Успішна економічна ситуація в будь-якій країні, її динамічний розвиток залежать від досягнутого нею рівня і якості життя населення. У концепції Програми розвитку ООН визначено, що будь-яка держава світу в процесі економічного розвитку має створювати сприятливі умови для довготривалого та якісного життя людей (здоров'я, творчість, самореалізація).

Звісно, це питання є дуже актуальним для України, особливо в такий складний фінансовий та політичний період, коли на перше місце має стати проблема стабілізації та забезпечення зростання рівня життя населення, створення умов для ефективного функціонування трудового потенціалу країни.

Хоча проблемою якості та рівня життя населення займалося і займається багато науковців, більшість питань потребує подальшого дослідження.

Рівень життя – це ступінь задоволення матеріальних, соціальних і духовних потреб населення. Але необхідно враховувати, що рівень життя – це динамічний процес, на який впливає безліч факторів. Визначення рівня життя – складний і неоднозначний процес, який залежить від низки обставин ефективності виробництва, культурноосвітнього рівня населення, стану науково-технічного прогресу. Рівень життя оцінює якість життя населення і служить критерієм під час вибору напрямів та пріоритетів економічної і соціальної політики держави. Поняття «якість життя» можна проаналізувати за допомогою суб'єктивного інструментарію. Слід враховувати, що суб'єктивне сприйняття якості життя окремими людьми може значно відрізнятися за рахунок світогляду та індивідуальних особливостей оцінки.

Для оцінки якості життя використовуються кількісні, якісні та інтегральні показники. Кількісні показники найбільш очевидні. Насамперед це національний дохід на одну особу населення, рівень споживання різних матеріальних благ і послуг за класами товарів, рівень зайнятості тощо. Якісні показники якості життя визначають умови праці, побуту й дозвілля людини. Інтегральні показники якості життя характеризують поєднання її часткових характеристик і критеріїв, причому як кількісних, так і якісних. Вони можуть бути представлені у вигляді різних комбінацій звітних статистичних показників, відповідних експертних оцінок тощо.

Проаналізуємо деякі ключові показники, що характеризують рівень життя населення України. Так, зокрема, аналізуючи мінімальну заробітну плату за 2015-2019 роки (Таблиця 1), спостерігаємо постійне зростання даного показника. Хоча на практиці дане зростання не було відчутним для населення за рахунок одночасного підвищення курсу долара та цін на товари і послуги.

Як зазначають експерти, кожному третьому мешканцю України заробітної плати не вистачає для придбання необхідних життєвих потреб, а кожний другий працездатний мешканець України працює в умовах вторинної, третинної зайнятості, одержуючи доходи в тіньовому секторі економіки, які не оподатковуються.

Не зважаючи на підняття мінімальної заробітної плати з 1 січня 2019 року до 4 173 гривні (136,5 євро, розрахунок по курсу євро станом на 01.04.2019 року), мінімальна заробітна плата в Україні залишається найнижчою в Європі. Так, наприклад, у 2018 р. в Люксембурзі мінімальна заробітна плата становила майже 2 тис. євро, в Німеччині – майже 1,5 тис. євро, в Польщі – 503 євро, в Чехії – 480 євро, найменша мінімальна заробітна плата була в Болгарії – 261 євро [1]. Для порівняння в Україні мінімальна заробітна плата у 2018 році становила 125 євро (розрахунок по середньому курсу євро за 10 місяців 2018 року), що відповідно менше в 16 раз ніж в Люксембурзі, в 12 раз для Німеччини, в 4 рази для Польщі.

Таблиця 1

Динаміка мінімальної заробітної плати та прожиткового мінімуму за період з 2015 року по 2019 рік

Період, рік	Мінімальна заробітна плата, грн	Прожитковий мінімум, грн
2015	1378	1330
2016	1600	1544
2017	3200	1700
2018	3723	1853
2019	4173	2027*

*буде встановлено з 01.12.2019 року

Джерело: [2]

У багатьох розвинених країнах світу рівень життя громадян визначається вартістю їх споживчого кошика. Але важливо також і те, що за вартістю цього набору визначаються прожитковий мінімум (Таблиця 1).

Споживчий кошик – це набір товарів і послуг, необхідних для задоволення першочергових потреб індивіда в середньому за рік. На думку чиновників, склад споживчого кошика дає змогу українцям не голодувати, стежити за зовнішнім виглядом, більш менш пристойно одягатися і навіть розвиватися в культурному плані.

Проте нинішній прожитковий мінімум не відображає реальних потреб людини в товарах і послугах. За розрахунками Міністерства соціальної політики фактичний розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб, з урахуванням суми обов'язкових платежів відповідно до чинного законодавства, у цінах січня 2019 року становив 4425 грн.

Таким чином прожитковий мінімум на січень 2019 року для працездатних осіб (1921 грн.) занижено порівняно з його фактичним розміром у 2,3 рази або на 2504 грн. Таким чином ми бачимо, що в Україні спостерігається «подвійний підрахунок» прожиткового мінімуму – офіційний та реальний.

Проаналізувавши рівень життя населення, можна запропонувати основні шляхи підвищення: 1) підвищення мінімальних соціальних стандартів, 2) зміна мінімальної заробітної плати та прожиткового мінімуму згідно з реальними потребами людини та споживчими цінами у країні; 3) створення нових робочих місць, реалізація політики зайнятості; 4) подолання корупції в країні на всіх рівнях.

Посилення уваги до проблем якості життя населення змушує уряди розвинених країн світу враховувати при розробці стратегії соціально-економічного розвитку суспільну думку щодо пріоритетів розвитку. Для розвитку країни важливо створити для людини можливість отримувати задоволення від процесу праці, гідну оплату праці, можливість розвиватися протягом усього

життя, підтримуватися здоров'я та мати можливість робити значний внесок у розвиток суспільства.

Список використаних джерел

1. What's Minimum Wage in European Union 2018 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.reinischfischer.com/minimum-wages-european-union-2018>
2. Фінансовий портал Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://minfin.com.ua>.
3. Гамова О. В. Заробітна плата як економічна категорія // Держава та регіони. Сер. Економіка та підприємництво. – 2007. – № 3. – С. 60 – 64.
4. Кочемировська О. Розвиток трудового потенціалу як чинник економічного зростання України : аналіт. доп. / О. Кочемировська. – К. : НІСД, 2014. – 108 с
5. Мандибура В. О. Рівень життя населення та механізми його регулювання : автореф. дис. ... д-ра екон. наук : 08.09.01 / Мандибура В. О. ; НАН України. Ін-т економіки. – К., 1999. – 36 с.
6. Статівка Н. В. Причини та наслідки зниження рівня життя населення в Україні / Н. В. Статівка, А. О. Надточій. // Актуальні проблеми державного управління. – 2016. – №1. – С. 1–9.

Кирильєва Л.О.

*к.е.н., доцент,
кафедра бухгалтерського обліку,
аудиту та оподаткування
Харківський державний університет
харчування та торгівлі*

Шеховцова Д.Д.

*к.е.н., доцент,
кафедра економічної кібернетики
та управління економічною безпекою
Харківський національний
університет радіоелектроніки*

АКТУАЛІЗАЦІЯ МОНІТОРИНГУ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

В умовах динамічних змін у світовій та вітчизняній економіці, посилення впливу зовнішнього середовища на діяльність бізнес суб'єктів та загострення конкурентної боротьби особлива увага керівниками та менеджерами структурних підрозділів повинна приділятися економічній безпеці підприємства, як одному з